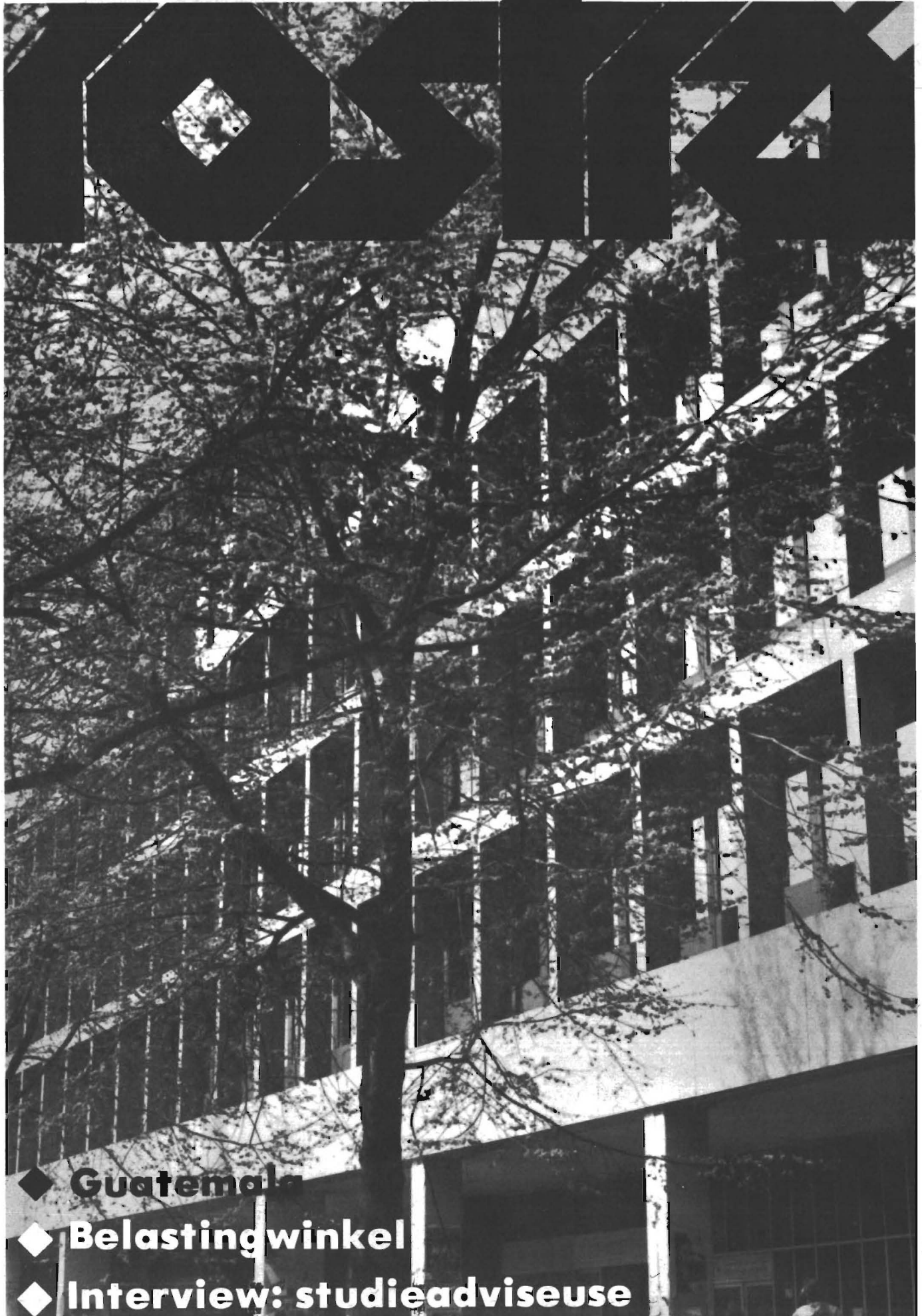

nummer 105 Mei 1983

- ◆ **Guatemala**
- ◆ **Belastingwinkel**
- ◆ **Interview: studieadviseuse**

**BLAD VAN DE ECONOMISCHE
FACULTEIT AAN DE
UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM**

REDACTIE

Adriaan Dorresteyn
Harko van den Hende
Joke Jansen Schoonhoven
Jos Jongstra
Herman P. Kreulen
Marcel Michelson

REDACTIONEEL

Via een geringe tijdsacceleratie in de achter ons liggende maand is dan toch het mooiste gedeelte van het jaar aangebroken: het voorjaar. Dat ook de Rostra redacteuren met dit jaargetijde in hun bolle hoofden rond lopen is de verklaring voor o.a. de ietwat late verschijningsdatum, waarvoor vanzelf onze oprechte excuses. Dat ook in economenland de zomer komende is kunnen we dagelijks vernemen via onze ochtend- en avondbladen, Wibo en Ad in de markt. De werkloosheid in Duitsland loopt terug, Maggie Thatcher wil een jaar voor het einde van haar ambtstermijn al weggestemd worden (volgens de Britten, de Spanjaarden, Fransen en Portugezen of juist de Duitsers, Oostenrijkers en Hollanders?), in België nemen de investeringen weer toe, de OESO verwacht groei en in Nederland neemt het tempo van de neergang iets af. In onze Honderdenvijfde laten we deze wereldse problemen voor wat ze zijn (maar wat zijn ze?) en beperken ons tot die instantie waarvoor we als spreekgestoelte dienen te dien, de faculteit. Onze jongste redacteur (Wat moet een jonge gozer als hij met deze baan?) stuurde de redactie-oudsten naar de jongste aanwinst van de FEW, Anneke Barent, (onze eigen Eegje Schoo), studie-adviseuse naast Van Gelder (alles went Barent). Verder belastingen, Theory-Z, de halve aktiegroep en een recensie. Afijn, een heerlijk middagje leesplezier. Voor de vroege vogels, bon voyage.

ADRES

Jodenbreestraat 23
kamer 1339
tel. 525 24 97
1011 NH Amsterdam

ADRESWIJZIGINGEN:
Studentenadministratie
Jodenbreestraat 23

REACTIES

De redactie stelt zich open voor reacties,
behoudt zich echter het recht voor deze in
te korten

ADVERTENTIES

Bij voorkeur schriftelijk op bovenstaand
adres.

Of telefonisch:
020 - 525 24 97
020 - 96 13 36

Rostra verschijnt gemiddeld acht keer per
jaar in een oplage van 2500 ex.

INHOUD

Interview studenten belastingwinkel; JJ, JJS	pag. 3
Guatemala; Ernst Noorman	pag. 5
Theory Z; HPK	pag. 7
Interview studieadviseuse; MM	pag. 8
Actualiteitencollege; Pieter Bosch	pag. 11
Boekrecensie; HvdH	pag. 11
Banenplan; Gerrit van Elburg	pag. 13
Trimtrend; Alfonse	pag. 13
Raadsels; Rick le Roy	pag. 15

COVER

Dick van Hell

DRUK

Drukkerij Kaal bv
Nieuwe Herengracht 61

Commiezenmuizenissen

Studenten over hun werk in de belastingwinkel

'Het is leuk om te doen, dat is één. Verder tref je hier eensgezinde zielen aan en ten derde is er een groot gemis aan hulp bij de belastingen voor mensen die dergelijke adviezen niet kunnen betalen. Je mag het in willekeurige volgorde zetten, maar daarom doe ik dit werk.'

'Uit sociale bewogenheid en omdat je er een enorme hoop praktijkervaring mee opdoet.'

'Veel, vooral oude mensen zijn bang voor de belastingen. Bij het zien van de envelop op de deurmat krijgen ze haast een hartverzakking. Het is een genot om te zien, als je hier zit dat zo'n hoopje mens na je advies weer als gewoon mens de deur uitgaat.'

'Ik zit hier niet om mensen een belastingmoraal te leren. Het is broodnodige fiscale hulp die wij hier verzorgen. Als je als overheid een dermate ingewikkeld en krankjorum belastingstelsel in elkaar draait dan moet je kiezen: of je maakt de wet eenvoudiger zodat de mensen zelf aan hun belastingplicht kunnen voldoen of je zorgt voor afdoende hulp. Noch het een, noch het ander is het geval.'

Een greep uit de motieven en beweegredenen van economie- en rechtenstudenten die op vrijwillige basis een belastingwinkel runnen in de voormalige kinderkliniek van het BG in hartje Amsterdam. Oppericht om een groot gat te vullen in hulpverlening bij fiscale problemen. Waar kun je naar toe gaan als je niet weet wat je met een A-biljet moet doen of erger nog als je met knikkende knieën in een briefje van de deurwaarder leest dat je in naam van de koningin gesommeerd wordt een bepaald bedrag te betalen?

Op zo'n moment blijkt dat het toch niet zo verstandig is geweest de ene aanmaning na de andere in de prullemand te gooien. Goede raad is duur. Vakkundige belastingconsulenten rekenen al gauw een uurtarief van honderd gulden, beunhazen zijn goedkoper. De hulp die de belastingdienst zelf verzorgt is gratis maar slecht. Het beperkt zich tot hulp bij aangifte in de aangifteperiode en wordt verzorgd door lager opgeleide ambtenaren van de belastingdienst, die volgens onze informanten, als het meezit, niet allemaal even slecht zijn. Voor hulp bij het schrijven van een bezwaarschrift is deze interne belastingdienst niet ingesteld. Hiermee stuiten we direct op het principiële bezwaar dat kleeft aan deze hulpverlening: de vermenig van belangen. De mensen van een dienst, die uiteindelijk de heffing op zal leggen, kunnen niet onafhankelijk opereren bij de interne hulpverlening.

Klantenkring

De belastingwinkel werkt, als zelfstandige organisatie, anders. Twee teams van tien vrijwilligers houden op twee plaatsen in Amsterdam, het BG en de Wittenburgergracht 51, spreekuur waarbij iedereen geholpen kan

worden met alle belastingproblemen. De vraag om hulp komt het meest van de laagst-betaalden in onze samenleving en het ligt ook in de bedoeling van de medewerkers van de belastingwinkel zich te richten op deze groep. Onder de klanten zijn veel AOW-ers, buitenlandse werknemers en mensen die een uitkering hebben. Een andere belangrijke groep is die van de kleine ondernemers.

Helaas blijken de problemen bij hun dieper te liggen omdat, voordat er überhaupt tot een aangifte kan worden overgegaan, vaak eerst

de boekhoudin moet worden doorgewerkt. Als er, zo verzekert ons een van de medewerkers behalve een schoendoos of plastic tas vol facturen, bonnen en andere papieren cijfers, al sprake is van enige administratie. Ondanks het feit dat er geen tijd is voor dit soort boekhoudkundige hulp probeert de belastingwinkel soms deze nood te lenigen: 'een-pottenbakker met een jaarinkomen van f 10.000.- die gekonfronteerd wordt met omzet correcties, zijn kleine-ondernemerspremie dreigt te verliezen, maar zonder een handzame boekhouding komt, kun je niet doorsturen. Hij kan nergens naar toe!

Werkmethode

De studenten die in de winkel werken hebben een zekere theoretische kennis op het gebied van belastingen opgedaan in hun studie. De theorie staat echter vrij ver af van de kennis en vaardigheden die vereist zijn voor

het oplossen van praktijkzaken zoals die spelen bij de cliënten van de belastingwinkel. Studenten moeten de juridische aspecten van de inhoud en vorm van de belastingwetgeving bestuderen, maar een A-biljet krijgen ze binnen het verplichte gedeelte van de studie (fiscaal recht/fiscale economie) niet te zien. Over formele procedures, de wegen die bewandeld moeten worden door het woud van regels, de muizenissen van ambtenaren, door de vrijwilligers bij voorkeur aangeduid als de commiezen, weet je niets na je studie.

Nieuwe medewerkers worden terdege ingewerkt door de meer ervaren consulenten: de belastingwinkel verzorgt zelf een soort interne opleiding in de vorm van enkele werkgroepen in het begin van elk studiejaar voor geïnteresseerden in het werk. Hiermee wordt een basis gelegd voor het adviseren bij en oplossen van de veel voorkomende 'gevallen'. Bij het geven van de individuele adviezen tijdens het spreekuur worden de nieuwelingen in het begin bijgestaan en langzamerhand kunnen ook zijn het werk zelf. Samenwerking blijft weliswaar voorop staan: 'Als je iets niet weet is er altijd wel iemand anders van ons die meer ervaring heeft'. De vakgroep van de juridische faculteit is bij grote problemen ook altijd bereid te helpen en door de ervaring heeft de belastingwinkel ook makkelijk toegang tot de nodige vakliteratuur.

De manier van werken blijkt ook uit de inrichting van de ruimte waar spreekuur wordt gehouden. Bij de binnenkomst treffen we zo'n vijf consulenten en hun klanten aan in een kring van bijeengeschoven tafels. Veel hoofden gebogen over veel papier. Het gonst van de vragen en opmerkingen, over en weer, omtrent inkomsten, uitgaven en allerlei soorten procedures. A- en T-formulieren en andere variaties op het thema 'biljet' tussen de wetboeken verspreid, leken garant te staan voor opgeluchte gezichten en, naar men hoopt voor goede nachtrust bij veel bange mensen.

Het wordt onderschat, menen alle medewerkers, hoeveel onkunde er bestaat onder de mensen over belastingkwesties en daardoor hoeveel angst tot zelfs pure paniek. Er wordt veel belasting ontdoken maar, benadrukt Steven Adolf, een van de medewerkers van de belastingwinkel, het is niet overdreven te stellen dat er ook veel belasting te veel wordt betaald. Mensen weten weinig over het bestaan van T-biljetten of schrikken zo van ambtshalve, vaak te hoge, aanslagen dat ze zondermeer betalen. 'Ik heb de indruk', vervolgt Steven, 'dat er bij de belastingdienst te makkelijk met hun wapens, zoals deze ambtshalve aanslag wordt omgesprongen. Zeker als je bedenkt dat de voorlichting omtrent bezwaarschriften slecht is en de procedure bijzonder ingewikkeld. Vooral oudere mensen met een laag inkomen schijnen zeer gezagsgetrouw te zijn. Ze denken dat, wanneer ze één keer iets zeggen tegen de belastingdienst ze de rest van hun leven achtervolgd worden door horden schuimbekkende commiezen.'

Preventie

Het ligt niet in de bedoeling naast de individuele rechtshulp veel tijd te besteden aan een eventuele preventieve aanpak om veel

gehoorde problemen te voorkomen. Je zou bijvoorbeeld kunnen denken aan het organiseren van groepslessen in buurthuizen of bijjaardensos en over het invullen van belastingformulieren. Ook het verzorgen van algemene richtlijnen over zaken, die tijdens de spreekuren systematische problemen blijken te zijn, zou preventieve kracht kunnen hebben.

De medewerkers van de winkel menen ten eerste dat door tijdgebrek dergelijke plannen moeilijk te verwezenlijken zijn, maar verder verwachten ze er ook geen opzienbarende resultaten van. Ter illustratie vertelt Guus Slik, één van de economiestudenten van de belastingwinkel, ons over een ervaring met een 'klassikale les' in een buurthuis: 'Je legt alles keurig uit, maar aan het eind van de avond ben je toch bezig iedereen apart te helpen met het invullen van hun formulieren.'

De vele artikelen en subartikelen met de 'tenzij's' en 'vermits-en' en de complexiteit van bepaalde percentage regelingen, die per inkomen weer een heel andere kijk op de berekeningen geven, maken dat het geen algemene invuloefening kan zijn.

Het verzorgen van algemene informatie bij bepaalde problemen spreekt de medewerkers meer aan. Op het moment speelt zo'n kwestie voor ouders van kinderen die in tehuizen zitten. Voor deze kinderen wordt namelijk een uitkering ontvangen van ongeveer f 70.000 per jaar waarvan echter het grootste gedeelte rechtstreeks naar de tehuizen gaat. Wanneer deze uitkering dan toch bij het inkomen wordt gerekend door de belastingdienst, worden deze mensen opeens gekonfronteerd met belachelijke hoge aanslagen - bijvoorbeeld f 30.000 bij een jaarinkomen van f 25.000.

Als de tijd ervoor vrij gemaakt kan worden zonder dat het ten koste gaat van de individuele hulpverlening willen ze op de belastingwinkels via informatie en bijvoorbeeld standaardbezwaarschriften iets aan deze problemen gaan doen.

Financiën

De actieve groep studenten kampt, vooral in de piektijd rond één april niet alleen met tijd maar soms ook met geld. De kosten (fotocopieën, porto e.d.) moeten gedekt worden door bijdragen van cliënten voor bewezen diensten. Er wordt geen vast tarief gehanteerd; de steun is geheel op vrijwillige basis en kan op het spreekuur in een daarvoor zichtbaar opgestelde jam-pot gestopt worden. Rostra was getuige van een absolute topavond, verzekerde de penningmeester ons nadat hij de jampot van een drukbezochte avond had omgekeerd: f 130,-.

Met een gemiddelde opbrengst van f 50,- per spreekuur (eenmaal per week) kunnen ze de onkosten dekken wanneer de huisvesting, zoals nu in het BG, kosteloos is.

Geen subsidie dus; voor die medewerkers die het moeilijk vinden aan de klanten een bijdrage te vragen wat lastig, maar over het algemeen wordt het als een voordeel gezien dat ze helemaal onafhankelijk zijn.

Toch spelen de medewerkers voorzichtig met de gedachten om in de verre toekomst te werken aan een deels gesubsidieerde, deels vrijwillige vorm waarin de belastingwinkel ook op de lange termijn kan blijven bestaan.

Hoe de vorm ook zal zijn, de belangrijkste taak zal liggen in het opvullen van het grote hiaat in de rechtshulp. De medewerkers zullen de commiezenmuizenissen uit de Wubautstraat scherp in de gaten blijven houden en de belangen van hun klanten blijven behartigen, wanneer deze belaagd worden door slecht geïnformeerde of erger nog, slecht gezinde ambtenaren.

JJ, JJS

De Belastingwinkel
spreekuur: elke maandag 17-19 uur
BG terrein, Wittenburgergracht 51
na juni '83 adres: Oude Man Huis Poort 2
kontakadres Steven Adolf, tel: 227544.

Guatamala

een volk ontheemd en vluchtend

Wie de afgelopen maanden de krant heeft bijgehouden, kon regelmatig berichten aantreffen over Guatemala. Meestal werd er verslag gedaan van de zoveelste afschuwelijke slachtpartij onder de bevolking. Een volk ontheemd en vluchtend; door het land en over de grens naar Mexico. Guatemala, ongeveer drie maal zo groot als Nederland, staat bekend om zijn zorgvuldig gekonserveerde cultuur, om zijn eeuwige lente, maar de laatste tijd vooral om de eeuwige strijd.

De schrijver -lid van het Guatamala Komitee, studeert economie en gewezen Guatamala-bezoeker hoopt met dit artikel enig inzicht te geven in de sociaal-economische structuur van dit land. 'Omdat in die structuur de diepe wortels van de problemen liggen.'

De Geschiedenis

De geschiedenis van Guatemala wordt gekenmerkt door een eeuwenlange uitbuiting en onderdrukking. Al snel na de verovering in 1523 door de Spaanse conquistadores werd het zeer vruchtbare land opgedeeld, door de Spaanse Kroon. Gouverneurs, militairen en edellieden kregen dit land als beloning voor hun 'heldhaftige' overwinning. De eerste, voor export bestemde gewassen, die men ging verbouwen bestonden voornamelijk uit cacao en de kleurstoffen indigo, scharlaken en karmijn. De grootgrondbezitters kampten echter met een groot tekort aan arbeidskrachten. Door de oorlog en de door de spanjaarden meegebrachte virussen en bacteriën was tweederde deel van de bevolking omgekomen. Ook was een groot deel de bergen ingevlucht. Om toch aan voldoende arbeidskrachten te komen was een dwangmaatregel nodig om de indianen aan de grootgrondbezitter te onderwerpen. Zo kreeg de grootgrondbezitter een groep indianen toegewezen; in theorie om hen tot het christendom te bekeren, in praktijk om hen als slaaf op de plantages te laten werken.

Gedurende bijna 300 jaar uitbuiting had zich in Guatemala, in de schaduw van de spaanse overheersing, langzamerhand een uitbuitende klasse ontwikkeld en gekonsolideerd. In het begin van de 19e eeuw bezorgde dit spaanse bewind de heersende 'criollo' klasse echter meer last dan gemak. Nog steeds had de Spaanse Kroon een feitelijk monopolie in de handel met de kolonies. De vele beperkingen die Guatemala werden opgelegd door haar moederland, alsook de gunstige internationale situatie (onafhankelijkheid van o.m. de V.S. en Bolivia) waren voor de heersende klasse aanleiding zich in 1821 los te maken van haar moederland. Voor het volk betekende dit in feite dat hun situatie nog hachelijker werd. Nu kregen de 'criollos', behalve economische macht, ook nog de politieke macht in handen. De elite profiteerde hier meteen van door een dekreet af te kondigen ter onteigening van braakliggende grond. Dit betekende niets anders dan een legale roof van de indiaanse gemeenschapsgronden.

De uitvinding van de synthetische kleurstoffen aan het einde van de 19e eeuw maakte een abrupt einde aan de export van kleurstoffen, op dat moment het belangrijkste exportprodukt van Guatemala. De stijgende vraag

op de wereldmarkt naar koffie bracht uitkomst. De verbouw van koffie werd groot-schalig aangepakt. Er was al gauw grote behoefte aan kapitaal voor de koffieproductie, wat met name Duitsers naar Guatemala lokte. De indianen werden nog verder de bergen in gedreven, door de behoefte aan land voor de koffie. De meesten hadden nu te weinig grond om van te leven en hen restte niets anders dan hun arbeid te koop aan te bieden op de koffiefinca's.

United Fruit Co

Middels met name de United Fruit Company (UfCo) penetreerde ook het Amerikaanse kapitaal in Guatemala. Langzamerhand zouden stukken land, spoorwegen, havens, elektriciteit, scheepvaart etc. in Amerikaanse handen komen. In 1901 werd het eerste inschepingskontraat met de UfCo getekend en in 1904 werd de eerste bananenspoorlijn aangelegd, waarmee het bananenimperium begon. Uiteindelijk domineerde de UfCo het gehele economisch leven. In 1926 werd de Quetzal gelijkgeschakeld aan de Dollar, wat Guatemala nog afhankelijker maakte van de VS.

De crisis van de dertiger jaren liet ook Guatemala niet ongemoeid. De koffieprijzen kelderden, de lonen daalden en de werkloosheid nam toe. Het wanbeleid en de gruwel-

daden van de diktator Ubico zorgden voor veel tegenstellingen binnen de middenklasse. Dit maakte de weg vrij voor wat wel het 'reformistische experiment' van Guatemala wordt genoemd. De oppositiebeweging dwong Ubico af te treden.

De kort daarop georganiseerde verkiezingen brachten in 1945 Arevalo aan de macht. In de periode na 1945 werden door Arevalo en zijn opvolger Arbenz een aantal hervormingen tot stand gebracht, zoals het vakbonds- en stakingsrecht en het vaststellen van minimumlonen.

De belangrijkste verandering was wel de wet op de landhervorming die in 1952 uitgevaardigd werd. Braakliggende stukken grond zouden worden onteigend en herverdeeld onder de boerenbevolking. Het grootste probleem deed zich voor bij de UfCo, daar slecht 15% van het land in cultuur was gebracht. Van de 225000 ha. die de UfCo destijds bezat werd 162000 ha. onteigend. De UfCo ging niet akkoord met de schadeloosstelling en zag zich hierin gesteund door het U.S. State Department.

Interessant hierbij is dat de minister van buitenlandse zaken, John Foster Dulles, en zijn broer Alan Dulles, hoofd van de CIA, zakelijke belangen in de UfCo hadden.

Arbenz werd beschuldigd van kommunistische agressie. Kort daarop, 18 juni 1954, maakte een huurlingenleger onder leiding van Castillo Armas en ondersteund door Amerikaanse vliegtuigen, vanuit Honduras een eind aan het 'reformistische experiment'. Onder Armas werd de klok weer jaren teruggezet en de UfCo kreeg zijn land weer terug.

De landbouw

Nog steeds is de agrarische exportproductie de belangrijkste sektor van de Guatemalaanse economie. In '72 werkte 52% van de beroepsbevolking in de landbouw; het aandeel in het BNP bedroeg dat jaar 28% en 57% van de export kwam uit de landbouw. Dat dit agro-export model bijzonder kwetsbaar is,

Campesinos aan het werk op hun maisakkertje in de hooglanden

tonen de recente fluctuaties in de wereldmarktprijzen van de koffie aan. Een sensationele prijsstijging deed de opbrengsten toenemen van \$243 miljoen in '76 tot \$527 miljoen in '77. In 1981 wierp het 'gouden graan' minder rendement af; de produktie daalde met 10%, door de prijsontwikkeling daalde de omzet echter met 30%.

Veel van de hoogoplopende sociale spanningen vloeien voort uit de problematiek van het grondeigendom en gebruik. De verhoudingen op het platteland worden gekenmerkt door de tegenstellingen tussen grote en kleine bedrijven. De kleine bedrijven (kleiner dan 7 ha.) beslaan 87% van het totaal aantal bedrijven, maar betreft slechts 18,6% van de in kultuur gebrachte grond. Deze gronden treffen we vooral aan op de hogere en minder vruchtbare gronden van de hoogvlakten en kan de gezinnen die erop leven zelfs niet in de meest elementaire levensbehoeften voorzien. Deze onmogelijkheid is één van de pijlers van de sociale structuur van Guatemala. De grote bedrijven (groter dan 45 ha.; 2,9% van het aantal bedrijven) beslaan echter 62,6% van de grond.

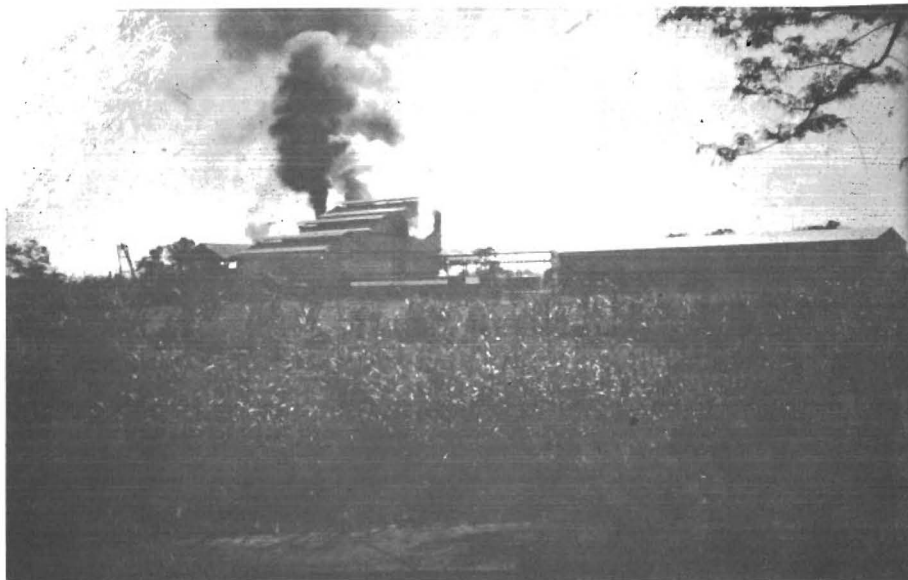
Door de grote armoede onder de indianen weet de grootgrondbezitter zich in oogsttijd verzekerd van een overvloed aan goedkope arbeidskrachten. Ongeveer 500.000 indianen (op een totale bevolking van 7 miljoen) trekken elk jaar in de oogsttijd naar de finca's om daar te werken. Hele families worden als vee in vrachtwagens vervoerd. Voor zowel de staat als de grootgrondbezitter is het van groot belang dit systeem van uitbuiting te handhaven. Bijna een kwart van de begroting in 1977 bestond uit de inkomsten door belasting op de koffie-export.

Het grootste deel van de landgoederen staat dan ook onder bescherming van de Militaire Politie, gespecialiseerd in onderdrukking op het platteland.

De industrie

De industriële sektor is pas laat op gang gekomen. Middels de oprichting van de Gemeenschappelijke Midden Amerikaanse Markt stelde men zich tot doel om via economische integratie en imports substitutie enige economische ontwikkeling naar de regio te brengen. Zo kon men de nauwe marges van de nationale markten verruimen. Een gevolg was dat de multinationale ondernemingen zich steviger in het gebied konden nestelen, daar aan hen verschillende faciliteiten voor investeringen werden verleend. De 60er jaren gaven in Guatemala een aanzienlijke stijging van de groei te zien, welk een grote behoefte aan kapitaal teweeg bracht. De VS-hulp in de vorm van leningen, technische bijstand, en afzetmarkten werden met beide handen aangenomen. Via deze samenwerking met de lokale oligarchie hadden de Amerikaanse ondernemingen bijna overal meerderheidsaandelen gekregen.

De pretentie om het land te industrialiseren bleek een illusie daar ook de regionale markt klein en gauw verzadigd was. Het land had te weinig koopkrachtige konsumenten voor een industrie die met name op de konsumptiegoederen was gericht. Eind zeventiger jaren trad dan ook de stagnatie in. Nieuw in Guatemala is de exploitatie van olie en nikkel, een strategische grondstof. In deze

Suikerfabriek aan de zuidkust op volle toeren

sektoren zijn de laatste jaren de belangrijkste buitenlandse investeringen gedaan, maar werden ook door de Guatemaalteekse regering de beste faciliteiten aan de multinationals aangeboden. De exploitatie van deze grondstoffen is volstrekt ontoegankelijk voor de overheid door de afwezigheid van de technologische kennis.

Dat er een aanzienlijke hoeveelheid olie in de grond moet zitten kan men afleiden aan de warme belangstelling die er bestaat bij de grote oliemaatschappijen.

De crisis

Opvallend is dat de crisis zich in Guatemala pas laat doorzet. In 1980, als de koffieprijs weer dalen, stagneert de economie nog niet. Dit kan men verklaren door de impuls die uitging van de wederopbouw van Nicaragua. In '81 slaat de crisis echter definitief toe. Het BNP steeg dat jaar weliswaar nog met 1%, maar het BNP per hoofd van de bevolking daalde met 0,9%. Het afgelopen jaar was de daling van het BNP al 2%. De exporten hollen achteruit, terwijl de importen nog stijgen. De betalingsbalans, tot die tijd redelijk stabiel, vertoont een tekort van \$577 miljoen.

Het zijn vooral de indianen en boeren die door deze economische teruggang gedupeerd worden. De al jaren gespannen situatie in het land verandert in een explosieve. Mede door de toenemende guerilla activiteiten loopt het aantal investeringen in de privé sektor fors terug. De regering onder generaal Lucas Garcia ('78-'82) probeert dit nog op te vangen door de overheidsuitgaven fors te verhogen, wat niet meer oplevert dan een begrotingstekort van \$727 miljoen en een oplopende buitenlandse schuld. Het actieve verzet van de bevolking wordt bestreden met een genadeloze terreur, waarmee de regering zelfs de goodwill van de VS verspeelt.

Huidig beleid

Twee weken na de sterk gefraudeerde verkiezingen van maart '82 vindt in Guatemala een staatsgreep plaats. Op 23 maart neemt een junta onder leiding van generaal Rios Montt de macht over van de groep rond Lucas

Garcia. Het nieuwe economisch beleid wordt gericht op herstel van het internationale vertrouwen. De rol van de staat moet worden teruggebracht en moet gericht zijn op een actieve heroriëntatie van de economie op exportbevordering. Het investeringsklimaat voor het buitenlandse kapitaal moet verbeterd worden, echter wel zodanig dat de macht van de grootgrondbezitter onaangestast blijft. Om dit te bereiken heeft de regering de guerrilla bestrijding en het de kop indrukken van het verzet hoog in het vaandel staan. Alle activiteiten van politieke partijen en vakbonden zijn opgeschort. De militarisering van het platteland heeft extreme vormen aangenomen. Volgens de cijfers van Amnesty International zijn, in de eerste vier maanden na de staatsgreep, 2600 mensen het slachtoffer geworden van de staatsterreur.

Wil Guatemala werkelijk uitzicht hebben op economisch herstel, dan dienen er structurele veranderingen plaats te vinden, met als kernpunt de landhervorming. Economische groei kan alleen economische ontwikkeling betekenen als, via de landhervorming, een binnenlandse markt gecreëerd wordt. Het mag duidelijk zijn dat dergelijke veranderingen volledig indruisen tegen de belangen van de kleine elite. Ook de huidige Amerikaanse regering zal een dergelijke ingrijpende verandering beschouwen als een aanval op haar economische, maar vooral ook geopolitieke belangen. Zoals Reagan in zijn 'Caribbean Basin Initiative Speech' zei: 'Make no mistake: the well-being and security of our neighbours in this region are in our own vital interest'.

Het zal nog een lange strijd worden.

Ernst Noorman

voor verdere informatie:
Guatemala Komitee
p/a Latijns Amerika Centrum
Nieuwe Herengracht 29
Amsterdam
tel. 229953
(op ma., wo. en do. van 13-17 uur)

Theory Z, 10 jaar onderzoek van W.G. Ouchi

Een andere cultuur is niet de enige oorzaak van het grote Japanse industriële succes. Ook het idee dat Japanners met moderne apparatuur werken is slechts in beperkte mate waar. Er is meer dat de voorsprong verklaren kan. Deze geheimen probeert men in de VS en Europa te ontrafelen en te gebruiken om de eigen positie te versterken. Volvo car is in 1981 begonnen het bedrijf te reorganiseren volgens Japanse methode en boekt succes. Het lukt nu om dingen voor elkaar te krijgen waar men tot voor kort niet van durfde te dromen.

Het succes bij Volvo car ligt aan twee factoren. Ten eerste het toepassen van statistische kwaliteitsbeheersing en ten tweede door een andere benaderingswijze van problemen toe te passen, nl. de Japanse. Wat die benaderingswijze precies inhoudt is niet in een paar woorden te vertellen, maar voor Volvo kwam het erop neer dat men ging kijken: wat is nodig om de productie ongestoord te laten verlopen zonder een overvloed aan voorraden. Ondanks de sceptische houding die aangenomen werd door bijna iedereen in het bedrijf is het gelukt om de mensen enthousiast te krijgen voor de ideeën.

'Theory Z'

De magie achter de hele zaak berust op de volslagen andere manier van werken die de Japanse bedrijven er op na houden. Een Japanner die al jaren in de VS woont, heeft een studie gemaakt van de verschillen tussen de westerse en japanse aanpak en heeft daarover een boek geschreven. Dit boek, Theory Z, wist zich binnen korte tijd de bestseller-lijsten binnen te werken. Het geeft weer wat tien jaar onderzoek naar de manier van werken in het japanse management heeft opgeleverd en wat wij daar in het westen van kunnen leren.

W.G. Ouchi, de auteur, begint met te stellen dat wij in het westen nooit veel aandacht hebben besteed aan de mens(en) binnen een organisatie. Er wordt veel geld uitgegeven aan onderzoek op het gebied van de technologie maar zelden aan onderzoek op het gebied van de mensen en hun werksituatie.

In de jaren zestig en begin zeventig toen alles wat werd geproduceerd ook over de toonbank ging, was het belang van menselijke relaties binnen organisaties vrij gering. Nu productiviteit uiterst belangrijk is, en blijkt dat het westen op dit gebied faalt, moet gestreefd worden naar het beter laten functioneren van organisaties. Dit kan alleen bereikt worden door het beter coördineren van individuele inspanningen, wat voort moet komen uit het stimuleren van coöperatieve werkvormen door de onderneming en het stellen van lange termijn doelen.

Waar draait het allemaal om? Ten eerste, vertrouw elkaar, zonder vertrouwen is het onmogelijk op een productieve manier te werken. Als voorbeeld wordt Engeland gegeven waar al jaren een hardgrondig wantrouwen bestaat tussen vakbeweging en bedrijfsleiding. Dit heeft een verlammende invloed op het economisch leven. Ten tweede,

subtiel met mensen om weten te gaan. Dit bestaat uit rekening houden met mensen en naar ze te luisteren.

Met deze twee factoren moet rekening worden gehouden om een organisatie goed te laten lopen. Ze zijn noodzakelijk maar geen voldoende voorwaarden voor een hoge productiviteit.

Deze twee kenmerken, vertrouwen en subtiële omgangsvormen, van de Japanse organisatiestructuur hebben een grote terugslag op de arbeidsvoorwaarden binnen een bedrijf:

1. Levenslang werkzaam zijn bij een bedrijf. Ongeveer 35% van de beroepsbevolking in Japan werkt bij een bedrijf waarbij de garantie bestaat dat je er gedurende je werkzame leven in dienst zal blijven. Deze bedrijven recrutereren hun werknemers bij universiteiten en beroepsopleidingen. Hoe hoger het opleidingsinstituut in de hiërarchie staat, des te belangrijker het bedrijf is waar je komt te werken. Dit betekent dus dat je kleuterschool al belangrijk is voor je toekomst.
2. Afwijkend promotiebeleid. Bliksemcarrières in Japan zijn niet te maken. Het gedurende je hele leven bij één bedrijf werken heeft tot gevolg dat je niet in zes jaar naar de top door hoeft te stoten. De beoordeling van werknemers gebeurt op lange termijn en de promotie ook.
3. Niet-gespecialiseerde carrières. Deze bevorderen de mobiliteit en zijn een gevolg van de keuze die gemaakt wordt. Die keuze heeft tot gevolg dat mensen meer gevoel voor het gehele bedrijf krijgen en niet alleen op een zeer beperkt vakgebied werkzaam zijn. Mensen worden daardoor niet onvervangbaar en men hoeft zich niet bezorgd te maken over het overbodig worden in zijn specialiteit.

Een les voor het westen?

Eenmaal in dienst bij een bedrijf wordt al snel de mogelijkheid geboden verantwoordelijkheid te dragen voor bepaalde zaken. Deze verantwoordelijkheid blijft bestaan ook als men lager in de hiërarchie staat dan de medewerkers in een project.

Dit werken in projecten is dan ook een zeer belangrijke oorzaak van de efficiëntie in Japanse bedrijven. Het maakt het mogelijk overeenstemming te bereiken voordat een beslissing wordt genomen. Een verwijt dat veel aan Japanners gemaakt wordt is dat ze zo langzaam beslissingen nemen. Het heeft

echter wel tot gevolg dat als een beslissing is genomen iedereen op de hoogte is van de gevolgen, en daarnaar kan handelen. Al deze factoren van de Japanse manier van werken maken dat men daar productiever kan werken.

Wat kan het westen hiervan leren. In het westen kan je niet zonder meer deze dingen overnemen omdat er toch een andere cultuur en mentaliteit is.

Je kan er wel naar streven die aspecten over te nemen die hier wel zijn vruchten af zullen werpen. Het belangrijkste daarbij is dat een bedrijf een ruimere filosofie erop na gaat houden dan alleen winst maken.

De Japanse methode is niet perfect en heeft voor het westen grote bezwaren maar de mensen in een bedrijf hebben het gevoel dat men om ze geeft, en dat is iets dat je in het westen niet altijd kan zeggen.

vervolg op pag. 10

'Ik wil er wel wat van maken'

interview met de aanstaande studieadviseuse

De krant speelt een bijzondere rol in het leven.

Neem nu Anneke Barent; ze reageerde op een advertentie en kreeg een baan. Ze plaatste een advertentie en kreeg een huis.

Op bezoek bij de vrouw die per begin juli met Bert van Gelder de studieadvisering gaat doen; wat moet een jonge meid als zij met deze baan?

Het was moeilijk om met haar in contact te komen. Wageningen, had mijn informant gezegd. Het telefoonnummer gaf hij ook. 'Nee, ze is niet thuis'. 'Momenteel is ze niet aanwezig.' 'Nee, die is er niet'. Zo komen we een week verder. De telefoniste wordt kribbig, verbindt me door met ene 'Dik' van het gemeentehuis te Wageningen. Hopeloos.

Weer een weekend later. De bel gaat meerdere malen over. 'Anneke is er niet. Ze is verhuisd naar Amsterdam. Nee, meer weet ik er nog niet van.' Spoor bijster.

Totdat de telefoon bij mij overgaat.

Anneke Barent (zoals in 'pa rent') ontvangt mij in haar pasbetrokken hoofdstedelijke woning. De boeken staan nog in dozen. De schildpad klimt moeizaam en onwennig over nog losliggende electradraden.

Anneke beantwoordt mijn vragen met een duidelijk verhaal, gestructureerd, weinig herhalingen. Haar stem verraadt een brabants verleden.

'Ik heb sociologie gestudeerd in Wageningen en ik heb me vooral bezig gehouden met de praktische kant van de sociologie. Zo heb ik een vak Voorlichtingskunde gelopen en heb ik aan Bedrijfskunde gedaan.'

'Nou moet ik van te voren zeggen dat er in Wageningen officieel maar één faculteit is. Alles wat daar onder valt zijn verschillende vakgroepen. Van moleculaire biochemie - ik noem maar wat -; van heel technisch tot vakken als sociologie, psychologie en pedagogiek. Dus dat betekent dat je van die vakken kunt nemen zoals je maar wilt. Toen heb ik me met name op de gezondheidszorg gericht, paar vakken gedaan. Daarnaast Bedrijfskunde, maar dan ook de non-profit sector.'

'In de doctoraalfase bestond Bedrijfskunde uit een aantal cases die verdeeld waren naar onderwerp. Je had bijvoorbeeld een case Personeelszorg. Maar ook Kostenberekening. Daarnaast moest je dan een paar maanden stage lopen in een bedrijf of fabriek om bedrijfskundige problemen te bekijken.'

'Toen heb ik een aantal maanden in een kinder-revalidatie centrum gelopen. Er was een groot onderzoek naar revalidatie centra in Nederland, maar uiteindelijk werkten er maar een paar mee. Die centra zaten grotendeels aan de grond. Financiële, en door de huidige mentaliteit dat gehandicapte kinderen steeds meer thuis worden verzorgd. Waar ik zat was ook een internaat. Daar kwamen nog nauwelijks nieuwe kinderen. De kinderen die er zaten waren ook geen echte revalidatie kinderen. Ze zaten er al jaren. De echt te revalideren kinderen, met een prothese of zo, die gingen na het ziekenhuis gewoon naar huis. Dat liep echt af.

Nou, dat merkte je ook wel. Ze stonden niet voor me open, want alles wat jij negatief over hen schreef dat maakte de gang naar dichtgaan nog sneller.'

'Die vakgroep in Wageningen had een soort nieuwe theoretische benadering ontwikkeld waarbij ze de boel wat procesmatig bekeken. Aan welke voorwaarden er allemaal voldaan moest worden wilde de zaak goed lopen.

Wij moesten dan aan de hand van een schema naar ons verslag toe werken. De gegevens die je daarvoor nodig had moest je uit gesprekken halen die je voerde met zo'n vijftien tot twintig personen op sleutelposities.

Zo bleek dat de arts zijn afspraken slecht nakwam. De informatievoorziening van boven naar beneden was erg slecht. De directeur, een econoom, was niet bepaald een wervend persoon. Niet gericht op public relations, wat wel gunstig zou zijn. Hij was meer een veredeld soort administrateur. Hij liet iedereen bij zich komen als er problemen waren om die vaderlijk uit te praten. Iedereen was daar erg tevreden mee. Maar voor het runnen van dat centrum was hij minder geschikt.

scriptie

'Ik heb twee jaar zitten morrelen met het zoeken naar een scriptie-onderwerp. Het probleem was namelijk dat mijn officiële studierichting Gezins sociologie is. In Wageningen mag je wel je pakket zelf samenstellen, maar het moet vooraf goedgekeurd worden. Ik dacht toen dat het weinig uitmaakte wat voor specialisatie ik koos en kreeg m'n pakket goedgekeurd voor Gezins sociologie. Daar baalde ik later wel van want het betekende dat ik mijn scriptie ook daar voor moest schrijven. Het is voornamelijk micro-perspectief; een beetje zitten freaken op vragen of het wel goed is voor het kind als de moeder buitenshuis werkt.

Ik vond het te pietluttig. Ik wilde het wat breder doen. Ook wilde ik het over arbeid hebben. Maar hoe past dat nou in het kader van Gezins sociologie?

Ik heb een link gelegd tussen arbeidsethos en gelijkheid tussen mannen en vrouwen. Oorspronkelijk wilde ik de beleving van werkloosheid beschrijven maar ik kwam er achter dat daar al heel veel over geschreven is. Ook kwam het allemaal op hetzelfde neer. Allerlei psychologische gevolgen zoals apathie en noem maar op. Verder is het ook helemaal gericht op het traditionele gezinnetje van de man die werkt en de vrouw die het huishouden doet. Die man wordt dan werkloos en hij weet niet waar hij met z'n tijd naar toe moet. Loopt in huis z'n vrouw voor de voeten, je weet wel.

Ik wilde eigenlijk óók die taakverdeling aan de kaak stellen. Nu ben ik wel tevreden over de combinatie die ik heb kunnen aanbrengen, en ook wel over de literatuur.'

'De scriptie bestaat uit drie vrij los van elkaar staande delen. Een over arbeid in het algemeen waar ik een historische lijn in heb willen aanbrengen. Dan een deel over arbeidsethos, vooral beschrijvend en met een historische lijn er in aangegeven. In het derde deel is heel sterk die link gelegd tussen gelijkheid tussen man en vrouw binnen gezinnen en arbeidsethos. Afsluitend, maar dat moet ik nog schrijven, een integrerend hoofdstuk met conclusies en aanbevelingen.'

studeerfreak

'Ik ben drie-en-twintig en oudste van vier kinderen. M'n vader is conrector op een middelbare school in Deurne. Hij is erg op hard werken en presteren gericht en dat zit er ook bij ons ook wel in. Dat we gingen studeren was eigenlijk heel vanzelfsprekend. Mijn vader pushte mij als oudste toch wel extra. Hij maakt verder geen onderscheid tussen de kinderen, maar... ja... Dat ik ging studeren gaf geen probleem. Er was geen enkele druk tot het worden van huisvrouw en kinderen krijgen.

'Op de lagere school werd je in de zesde klas al onderverdeeld in een 'goede' en een 'slechte' klas. Die 'slechte' klas kreeg tekenen en allerlei leuke dingen en wij moesten dan sommetjes maken. Dat vond ik, vooral als ik nu terugkijk, onaanvaardbaar. Daar werd zo vroeg een etiketje geplakt. Die meisjes uit de feestklas gingen ook zonder uitzondering naar de huishoudschool.

De middelbare school was een echte katholieke streekschool. Dat was sowieso een stuk traditioneler dan in een grote stad. Van mijn oude middelbare schoolklas zijn er maar twee meisjes gaan studeren: m'n vriendin en ik. Van de dertig meisjes uit de lagere school zijn er twee niet getrouwd: m'n vriendin en ik.

'De studie is vrij snel gegaan. Wel heb ik er dingen bij gedaan. Ik heb een jaar in de hogeschoolraad gezeten en ik heb aan turkse vrouwen les gegeven.. En in het laatste jaar deed ik ook wat voor Amnesty.

Dus ik ben niet zo'n studeerfreak. Ik heb het geluk gehad, en dat wil ik benadrukken; geluk, dat ik heel snel opneem. Heel snel kan lezen. Omdat sociologie veel lezen is heb je daar ontzettend veel baat bij.'

zwangere muis

'Ik brei vrij veel. Dat is niet echt een hobby, maar... eh... Als ik vroeger wel eens vergaderingen had, niet van die officiële hogeschool-raadsvergaderingen maar meer onderling met ons clubje, dan werd er na verloop van tijd (wel eens, niet altijd) gewoon ontzettend geouwehoerd. Om dan te voorkomen dat ik me ging irriteren had ik altijd m'n breiwerk mee. Om toch het gevoel te hebben dat je nog nuttig bezig was. Meer in die zin. Maar ik brei dus wel heel veel, ook veel voor oudere mensen. En ik ben heel gek op die-

vervolg van pag. 7

Nederland

Iets nieuws?

Nee, ik denk het niet. In Nederland wordt ook gepubliceerd over hoe een bedrijf geleid moet worden, en daarin komen ook de, voor Japan bijzonder aspecten naar voren. Ongeveer 10 jaar geleden heeft een sociologisch doctorandus, N.H.M. Dekker, in de NRC een column gehad waarin hij aandacht besteedde aan de problemen die op het menselijk vlak bestaan binnen de organisaties. In de stukjes werden ook toen al de problemen geïdentificeerd die Ouchi beschrijft. Een oplossing werd echter niet expliciet gegeven.

Tijdens een klein onderhoud met de auteur verklaarde hij dat de rage die nu naar ons overwaait uit Amerika aantoonde dat wij in Nederland waarschijnlijk niet genoeg aan de weg timmeren. In Nederland bestaan ook voorbeelden over pogingen en het slagen van onderhandelingen op het gebied van rotatie van werknemers, contracten voor bedrijfsbinding gedurende zeer lange tijd e.d. Het succes dat de boeken over de Japanse manier van aanpak behalen zal ook te verklaren zijn uit het feit dat men in tijden waarin het wat minder goed gaat naar elke oplossing grijpt die voor handen ligt; dan geldt snel, wat men van ver haalt is lekker.

Hiermee wil Dekker niet zeggen dat deze boeken geen nut hebben. Voor zijn vak als organisatieadviseur leveren ze stof tot nadenken. Het kan als gevolg hebben dat je een oplossing vindt voor een probleem waarvan je daarvoor niet alle stukken in elkaar kon passen. Een sociologische benadering

van organisatieproblemen is geen garantie voor een goede oplossing. Een economische benadering van dergelijke problemen maakt het gemakkelijker om een kwantitatieve benaderingswijze op te stellen, dat wil zeggen criteria voor effectiviteit opstellen en daarvoor te werken. Ondanks de waarschuwing voor het overwaarderen blijft het leuk te lezen dat er binnen bedrijven niet alleen naar cijfers gekeken moet worden. Uiteindelijk zijn het de mensen die een organisatie maken en niet de cijfers. Naar mijn mening zou het daarom beslist de moeite waard zijn daar al vroeg in de studie aandacht aan te besteden.

Economiestudent

De consequenties die je kunt trekken voor de economiestudie zijn legio en geheel afhankelijk van het feit hoe je tegen de studie aankijkt.

Wat opvalt is dat je zeer weinig met de mens in het arbeidsproces te maken krijgt. Je kunt nog steeds economie in Amsterdam doorlopen zonder ooit iets over de menselijke aspecten van een organisatie gehoord te hebben.

Het is mogelijk dat het ook helemaal niet nodig is; we zijn immers geen sociologen of psychologen in opleiding. Maar argumenten om het niet te onderwijzen heb ik nog nooit gehoord, het zal dus wel zo gegroeid zijn.

Op het moment bestaat er in de propedeuse wel een beperkte mogelijkheid tot het kiezen van niet strikt kwantitatieve vakken. Het gevolg van deze lacune in de economiestudie

kan een van de oorzaken zijn voor het ontstaan van bedrijfskunde. Het vak is duidelijk gericht op de bedrijfsstructuur. Het grote nadeel schijnt te zijn dat het vak op crisismanagement gericht is. Een synthese van bedrijfskunde en bedrijfseconomie is waarschijnlijk heel goed mogelijk (hierover schijnt in de taakverdelingscommissie ook gesproken te worden). Het moet ook voor de vragers naar bedrijfseconomen en bedrijfskundigen een beter overzicht geven als je weet wat de verschillen en overeenkomsten zijn. In de NRC van dinsdag 29 maart stond dat er in Nederland een gebrek aan managers bestaat en dat bedrijfskunde naast de weinige 'business schools' een goede naam heeft. Het blijkt dus dat er aan bedrijfseconomen voorbij wordt gegaan. Dat is jammer als je weet dat de studie bedrijfseconomie toch ook een goede en zelfs bredere en betere grond zou kunnen geven. Je kunt je natuurlijk afvragen in hoeverre je op de verlangens van afnemers van bedrijfseconomen moet inspelen, misschien in het geheel niet, maar het is toch leuk te weten dat ze aan je denken als men het over goed opgeleide mensen heeft.

HPK

Theory Z door W.G. Ouchi
Samson NIVE 1982
HP nr. 13 januari 1983

'N PAAR STELLINGEN VAN DE MEEST GEPROMOVEERDE DRUKKER

Krips Repro – drukker van de meeste proefschriften in Nederland – stelde een aardig stellingenboekje samen.

U ontvangt het als u uw dissertatie in productie geeft bij Krips Repro.

Bel voor informatie Greta Schoelink.

 **krips
repro
meppel**

Kaapweg 6, 7944 HV Meppel
Postbus 106, 7940 AC Meppel
telefoon 05220-53731

Artikel 1639 aa BW

Op 27 april vond er in het Maupoleum een actualiteitencollege plaats georganiseerd door de vakgroep Recht van de Economische Faculteit. Het betrof hier een actualiteitencollege over artikel 1639 aa uit het Burgelijk Wetboek, recent nogal in het nieuws geweest in samenhang met de Rotterdamse Droogdok Maatschappij, onderdeel van het failliete RSV-concern. Overname van de RDM dreigt voorshands stuk te lopen op de gevolgen van dit wetsartikel. Mede gezien de gevolgen die art. 1639 aa met zich meebrengt voor failliete ondernemingen en de mate waarin het als zodanig van invloed kan zijn op de werkgelegenheid was het nogal teleustellend dat slechts enkele geïnteresseerden aanwezig waren.

Als gastspreker was Mr Drs H.D. van der Schaar aangezocht. Herman van der Schaar studeerde economie en rechten en is thans als advocaat te Amsterdam werkzaam. Zich toegelegd hebbende op onder meer arbeidszaken, kwam hij eind maart met art. 1639 aa BW in aanraking. In verband met een kort geding heeft hij zich toen geruime tijd intensief met de problematiek rond dit wetsartikel beziggehouden. Het was dan ook dit kort geding dat hij als uitgangspunt koos om de gang van zaken rond het, naar aanleiding van een E.G. richtlijn, ingevoerd BW-artikel te behandelen.

In art. 1639 aa e.v. BW wordt onder meer gesteld dat de rechten en verplichtingen die een werkgever ten gevolge van een arbeids-overeenkomst ten opzichte van zijn werknemers heeft, bij overgang van de onderneming overgaan op de nieuwe eigenaar. Het bedrijf waar de cliënt van van der Schaar werkzaam was werd begin dit jaar failliet verklaard. Zowel activa als gedeelten uit het klanten- en personeelsbestand werden overgenomen. De nieuwe eigenaar achtte het geen overgang zoals bedoeld in art. 1639 aa BW en wenste geen gebruik te maken van de diensten van enige werknemers. De bedrijfsvereniging daarentegen vond de overname wel een overgang in de zin van art. 1639 aa ('een overgang van een onderneming of een onderdeel daarvan ten gevolge van een overeenkomst tot verkoop, verhuur, verpachting of uitgifte van vruchtgebruik') en beschouwde daarom al het personeel als in dienst zijnde van de nieuwe eigenaar zodat van der Schaar's cliënt noch loon, noch WW kreeg.

Behalve bovengeschetste problematiek werpt de onduidelijkheid van de wet nog meer problemen op. Toen in 1981 art. 1639 aa e.v. tot veler tevredenheid als vijfde afdeling A aan het BW werd toegevoegd stond niemand stil bij de gevolgen die deze afdeling voor overgang van failliete ondernemingen zou hebben. Veel overname's van failliete ondernemingen struikelen nu op de financiële consequenties die voor de potentiële overnemer hieruit kunnen voortvloeien. Om gezond verder te gaan is namelijk vrijwel altijd inkrimping van het personeelsbestand noodzakelijk, terwijl overname van al het personeel verplicht is.

Bovendien kan de nieuwe eigenaar met een forse claim van de bedrijfsvereniging opgezadeld worden.

mr. H. vd Schaar, advocaat te A'dam

Op grond van art 42a van de Werkloosheidswet hebben werknemers van een failliet bedrijf het recht om bij de bedrijfsvereniging achterstallig loon te claimen. De bedrijfsvereniging kan op haar beurt dit uitbetaalde achterstallige loon weer terugvorderen van diegene die een bedrijf, plus personeel, heeft overgenomen. Als dus een overname op grond van art. 1639 aa wordt verondersteld, loopt de nieuwe eigenaar een groot financieel risico. Hierdoor worden potentiële overnemers van een failliet bedrijf afschrikt, met als gevolg dat de overname in het geheel niet doorgaat zodat nu, in plaats van een gedeelte van de werknemers, alle werknemers zonder werk komen te zitten.

Nu is er de laatste tijd geprobeerd aan te tonen dat art. 1639 aa e.v. niet van toepassing kan zijn in geval van faillissement en surseance van betaling, waar de problematiek ongeveer identiek is. Hierbij spelen drie argumenten een hoofdrol. Ten eerste wijst men op regelingen uit de faillissementswet die als lex specialis voorrang zou moeten genieten boven de algemene regeling van het BW. Ten tweede zou een activa-transactie van een curator, waarvan bij overname van een failliet bedrijf sprake is, een gedwongen verkoop zijn en niet een overgang ten gevolge van een overeenkomst. Tenslotte wordt er gewezen op de bedoelingen van de richtlijn. Anderen stellen hier tegenover dat art. 1639 aa e.v. BW al een speciale regeling is. Bovendien zou dit artikel voorrang hebben omdat deze later is ingevoerd dan de Faillissementswet die uit 1893 stamt. Tegen het tweede argument wordt aangevoerd dat de curator de gefailleerde ondernemer vertegenwoordigt bij het sluiten van de overeenkomst die tot overgang leidt. Bij het laatste argument wordt gesteld dat de richtlijn, nu de nationale wetgeving is aangepast niet meer van invloed is.

Verder is men van mening dat, omdat er geen uitzondering is gemaakt voor de overgang van failliete ondernemingen, terwijl de richtlijn hiertoe wel de nodige ruimte liet, art.

Boekje voor grote zakken

Recenseren van encyclopedieën of woordenboeken bestaat vaak hieruit, dat de te bespreken uitgave inhoudelijk wordt vergeleken met de eventuele eigen voorgangers om een mogelijke kwaliteitsverbetering te kunnen ontdekken. Ook zal een vergelijking met werken van gelijke aard moeten worden gemaakt om te kunnen bepalen of de uitgave een verbetering betekent in zijn soort.

Bij het Polyeconomisch zakboekje is het zo dat wat betreft de eerste vergelijking, die met de eigen voorgangers, het voorwoord leert dat de laatste, derde, druk van dit zakboekje (863 pagina's) de herdruk is van de eerste, afgezien van enkele geconstateerde fouten. Verbetering van de kwaliteit dus.

De tweede mogelijke vergelijking, dat wil zeggen met uitgaven van gelijke aard, is helaas niet mogelijk aangezien het zakboekje uniek in zijn soort is. Dit is echter nog geen waarborg voor kwaliteit en ook niet het feit dat binnen anderhalf jaar een oplage van 45.000 exemplaren is bereikt.

Een andere methode van recenseren van een bepaalde uitgave, is deze te bestuderen en uitgebreid inhoudelijk op het werk ingaan. Maar het lezen van het zakboekje is in feite een nutteloos en saai karwei aangezien het boekje geen nieuwe inzichten op economisch gebied verschaft en bovendien het gebruikt moet worden als naslagwerk.

Waar het dan op uitdraait is of op een efficiënte wijze de benodigde informatie kan worden verkregen. De indeling in zestien hoofdstukken, elk weer onderverdeeld in een aantal paragrafen en het alfabetisch trefwoordenregister lijken hiervoor borg te staan.

Het criterium van volledigheid van informatie aanleggen, wat eigenlijk wil zeggen dat wordt opgesomd welke economische aspecten niet zijn terug te vinden, is in zoverre onjuist dat elke andere recensent, afhankelijk van kennis, inzicht en voorkeuren, weer andere aspecten zal noemen.

Hoewel het zakboekje ook zeer nuttig kan zijn voor studenten, is de primaire doelgroep toch de beleidsbepalende of leidinggevende functionarissen. Wellicht is het daarom dat een groot gedeelte van het zakboekje is gewijd aan vele technische en ondersteunende onderwerpen voornamelijk de bedrijfseconomie betreffende (zoals operational research, (levensverzekerings-)wiskunde, statistiek en technieken voor informatieverzorging).

En vandaar waarschijnlijk ook dat het hoofdstuk macro-economie slechts zo'n 3% van het totaal aantal pagina's beslaat terwijl micro-economische onderwerpen zijn ondergebracht in het hoofdstuk marketing.

Al met al toch een handzaam en nuttig naslagwerkje met de aantekening dat bij gebruik wel enige economische voorkennis moet worden verondersteld. Dus: met het zakboekje in de hand komt men nog niet door economenland.

HvdH

Polyeconomisch zakboekje
Koninklijke PBNA b.v., Arnhem
prijs: f 52,-

C&L zoekt een assistent-accountant die er met kop en schouders bovenuit steekt.

Wie als assistent-accountant bij Coopers & Lybrand Nederland in dienst treedt, krijgt al spoedig vrij veel verantwoordelijkheid. Groei in hoog tempo is ook het kenmerk van C&L's promotiebeleid.

Het betekent wèl, dat C&L hoge eisen stelt, moét stellen aan kandidaten voor deze functie. Een C&L assistent-accountant is zelfstandig en representatief. 'n Sterke, zelfbewuste persoonlijkheid, die de ambitie èn de potentie bezit in een jaar of vijf een functie op niveau te bereiken. Zonder op-de-tenen-loperij.

Is dat een profiel, waarin u zich herkent? En studeert u binnenkort af als bedrijfs-econoom?

Dan vindt u bij C&L een uitzonderlijk gunstig klimaat voor vaktechnische ontwikkeling.

U doet internationale controle-ervaring op en werkt voor zowel kleinere als multinationale bedrijven. Niet minder belangrijk voor uw ont-plooiing is C&L's interne opleidingsprogramma:

een 5-jarige cyclus van cursussen, waardoor u de internationale controle-techniek toegespitst op het geautomatiseerde bedrijfsgebeuren van nu leert kennen. De postdoctorale accountancystudie wordt door C&L van

groot belang geacht en u kunt daarom rekenen op stimulerende faciliteiten, zowel financieel als op 't punt van verlof.

Wilt u er meer over weten? Vraagt u dan de C&L cassetteband met bijbehorende documentatie. Bel 010-130680. 'n Sollicitatie kunt u richten aan Drs. C.G. van Luijk.

Westblaak 100,
3012 KM Rotterdam,

Leidseplein 29,
1017 PS Amsterdam,

Oude Stadsgracht 1,
5611 DD Eindhoven.

Werk eerlijk verdelen

'Werklozen van Nederland geniet van uw vrije tijd. Werkloos zijn is een zegen van het nieuwe tijdperk dat nu aangebroken is.'

Dit roept de overheid uit in het banenplannetje van Gerrit van Elburg. Een ingezonden stuk van een derdejaars student.

Er is een structurele werkloosheid van 20%. De maatschappij beschouwd dit als een probleem. Men zal bij de overheid aankloppen voor een oplossing.

Voor de overheid is het eenvoudig om iedere werkloze een communistische bezem te geven. Daarvoor hebben wij al te veel van de democratische welvaart geproefd.

Een soortgelijke oplossing is de verplichting van een arbeidstijdverkorting met 20%. Het is op zich een goed idee voor een totaal geïsoleerde economie. De nederlandse dwerg moet echter in de internationale pas lopen wil hij niet vertrapt worden.

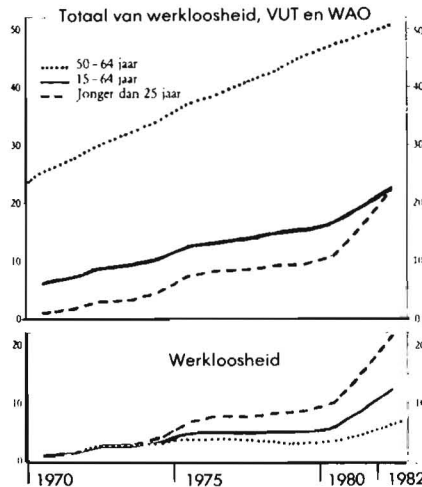
Het probleem kan ook opgelost worden door 'werkloos zijn' aanvaardbaar te maken. De overheid zou kunnen zeggen: 'Werklozen van Nederland. Geniet van uw vrije tijd.'

Werkloos zijn is een zegen van het nieuwe tijdperk dat nu aangebroken is. 'Ik betwijfel of deze oude Griekse levensopvatting in goede aarde valt bij het merendeel van de werklozen die de laatste honderd jaar van het arbeidsethos 'wie niet werkt zal niet eten', doordrongen zijn.

Ik vind dat de overheid niet met globale maatregelen (arbeidstijdverkorting) maar met effectieve maatregelen moet komen om iedere werkloze of schoolverlater uitzicht op een baan te bieden. Want men wordt niet zo zeer gepijnigd doordat men niets te doen heeft. Vooral het ontbreken van een uitzicht op een baan, een toekomst.

Wanneer voor zoveel werklozen met nog meer echtgenoten en kinderen de toekomst onzeker is, rechtvaardigt dat een groter overheidsingrijpen in de arbeidsmarkt.

Werkloosheid, vervroegde uittreding en arbeidsongeschiktheid naar leeftijd
(in % van de desbetreffende afhankelijke beroepsbevolking*).

*In bovenste grafiek inclusief VUT en WAO

bron jaarverslag DNB

Ik beschouw arbeid als een goed, een duurzaam goed waarnaar de vraag sinds de jaren zeventig groter is dan het aanbod ervan. De arbeidsmarkt heeft echter geen prijsregulerend mechanisme om het evenwicht tot stand te brengen. Bij huurhuizen ligt het ook ongeveer zo. Sinds W.O.II is er een tekort aan huurhuizen. Gelukkig heeft de overheid hier wel op in kunnen spelen met een voor iedereen (huisbazen en huurders) aanvaardbaar distributiesysteem. Hoewel de invulling van

het systeem wel eens los vliegende straatstenen oproept.

Ik wil dan ook dat de overheid het arbeidsgoed gaat distribueren waarbij zij de principes van het huizendistributiesysteem in het achterhoofd houdt.

Het is vrij gemakkelijk te verwezenlijken door de volgende maatregel. Alle banen met een vergoeding van $\pm 2x$ modaal, mogen enkel bij de arbeidsburo's worden aangeboden. De arbeidsburo's categoriseren de werkzoekenden, en degene die het langst werkloos is krijgt als eerste de in zijn of haar categorie - in dat district - aangeboden baan. Natuurlijk zal deze maatregel in de praktijk hier en daar moeten worden aangepast (urgente gevallen, specifieke beroepen, wederzijdse proeftijd enz.) Maar de voordelen zijn groot. Omdat de wachttijden van alle beroepen in alle districten bekend zijn, weet de werkzoekende waar hij/zij aan toe is. Hij/zij kan zich hierop instellen, omscholen of verhuizen. De arbeidsmarkt wordt meer doorzichtig en de arbeidsmobiliteit - in de ruime zin van het woord - wordt groter. Er is nog een voordeel. De mensen met een minder sterke uitgangspositie op de arbeidsmarkt krijgen nu een gelijkwaardige kans op werk. Tevens wordt hen veel denigrerende, deprimerende sollicitaties bespaard.

Afsluitend spreek ik de hoop uit dat 'werkloos zijn' gezien wordt als fase. Een levensfase die iedereen zal doormaken.

Gerrit van Elburg.

Trim-trend

Zoals gebruikelijk 's morgens opende ik mijn grijze postvak. Het was te vroeg; géén post. Wél lag er een schreeuwend stenciltje.

'Aerobics, nu ook in Diemen en Duivendrecht'. Onder leiding van Annemarie kan nu ook de burgerij van deze slaapsteden in het voetspoor van Jane Fonda, Adèle Bloemendaal en Doris Day treden. Op de maten van een niets ontziend disco-ritme kunnen ook deze belegen dames hun cocktail-buiken weer tot era-formaat doen slinken. Terwijl de toegenomen conditie zelfs de moeilijkste bladzijden van het NVSH-standenboek haalbaar maakt. Fantastisch.

De plaatselijke grootgrutter had reeds natuurvoeding in zijn assortiment zitten, vitaminen-preparaten zullen binnenkort volgen. De reclamecampagne 'Geknipt voor Kip' speelt met sportieve foto's al keurig in op deze daverende trend. E.T. is verslagen door aerobics.

Nu lig ik zelf al tijden op slapeloze momenten aan mijn buik te denken, of liever; aan mijn 'maagje'. Die vind ik te omvangrijk.

Uiteraard is dit slechts relatief, maar sinds mijn ex-vriendin haar zwart-wit poster van Alain Delon prefereert boven mijn verschijning in vlees en bloed, neig ik toch aan het slankheidsideaal te willen voldoen. Daarbij komt nog een schuldcomplex om de hoek kijken.

In mijn jongere jaren deed ik aan wedstrijd-zwemmen en -dansen. In die tijd liep ik een bos-parcours zonder problemen uit. Wanneer ik nu hetzelfde parcours met de hond bewandel kom ik met stijve spieren thuis. Om deze teruggang van conditie enigszins te compenseren heb ik een STILOS-kaart gekocht voor de conditietraining. Ik ben daar drie keer inderdaad geweest. Maar nadat ik in de sporthal bijna ter plekke overleed, heeft mijn goede ik op sportgebied nooit meer het beslissende woord mogen uitspreken.

En toch, het zou zo goed zijn. Slank en fit. Zelfs de enigszins perverse plannen waarmee ik wel eens in een discotheek rondloop zou het ten goede komen.

De jappers weten het beter. NOS-Maritiem

liet ons dozijnen havenarbeiders zien die voordat ze goedgeluimd de zoveelste super-tanker in no-time opbouwen, 's morgens en-bloc door de knieën gaan. Mensen, wat een ideaal! De verwezenlijking van dergelijke plannen in Nederland is hard nodig. Vooral nu gymnastiek op scholen een privilege van privé-scholen gaat worden.

Ziet u het al? Om acht uur in de ochtend staan in de tentamenzalen van het Maupoleum drommen montere studenten keurig in het gelid opgesteld. Men begint met tekstlezing. Vóór in de zaal worden de economische pagina's van Volkskrant en NRC voorgelezen. Daarna kan men de menigte ritmisch en lenig zien bewegen op een verzameling van de steun-elpees, troetel- en alarmschijven van de verschillende omroepen inclusief de plaatselijke piraat.

Wat een toekomstbeeld! Voorlopig draai ik me in bed nog eens lekker om.

Alfonse

De ondernemende student van vandaag is de Unilever manager van morgen.

Als Bedrijfseconoom bijvoorbeeld.

Unilever is een zeer gevarieerd bedrijf met een sterk doorgevoerd decentralisatiebeleid. Dat geeft ruimte aan management op verschillend gebied in relatief kleine werkmaatschappijen met een grote mate van autonomie.

Bedrijven die in omvang uiteenlopen van 20 tot 2000 medewerkers en naar aard te onderscheiden zijn in bijvoorbeeld massaproductiebedrijven, consumer-marketingbedrijven, transport-ondernemingen, researchlaboratoria, adviesbureaus, verzekeringsmaatschappijen en pensioenfondsen.

Er heerst een dynamisch, soepel ondernemersklimaat, met voor u levendig en afwisselend werk en een snel groeiende zelfstandigheid en verantwoordelijkheid.

In de Financieel-economische sector.

Veel aantrekkelijke mogelijkheden bij bedrijven als Van den Bergh & Jurgens, Calvé-De Betuwe, Unilever Vleesgroep, Unichema'Chemie, Unimills, Norfolk Line en op het Unilever hoofdkantoor. Daarnaast brengt het grote aantal producten differentiatie in problemen, werkklimaat en beleid.

Als bedrijfseconoom bent u volledig betrokken bij de financiële onderbouwing en evaluatie van marketing- en verkoopplannen en adviseert u bij investeringen. U reageert op prijsmutaties van grondstoffen en informeert het overige management over de financiële consequenties van verschillende ontwikkelingen en plannen.

Verder heeft u intensief contact met andere afdelingen als inkoop, engineering, productie. Al snel levert u een bijdrage in formulering en uitvoering van het beleid.

In Marketing

Onze producten omvatten een fors deel van het totale aantal merkartikelen in Nederland. We noemen: Becel, Blue Band, Morgen, Ola, Royco, Unox, Zwan, All, Robijn, Jif en Lux. Marktleiders vaak, die hun weg snel vinden naar de consument.

De commerciële operatie die hiervoor nodig is, wordt echter steeds complexer. Maar daardoor ook uitdagender. Detailhandel en consument volgen kritischer dan ooit onze verrichtingen. Een hoog gekwalificeerd marketing-apparaat begeleidt de produkten vanaf de fase vóór introductie tot en met de consumptie.

Heeft u een commerciële achtergrond? Dan biedt een commerciële functie aan marketing- of verkoopzijde boeiende mogelijkheden. U werkt nauw samen met o.a. produktontwikkeling, productie, markt-onderzoek, het reclamebureau en de bedrijfseconomische afdeling. Voor de financieel-economische sektor

en voor marketing zoeken wij jonge bedrijfseconomen tot 28 jaar. Als u belangstelling hebt voor de eerstgenoemde sector verwachten wij van u de bereidheid de post-doctorale opleiding voor registeraccountant te volgen. Wij geven hiervoor alle faciliteiten.

Eigen weg

Onafhankelijk van de discipline waar u wilt starten achten wij een sterke persoonlijkheid voor onze bedrijfseconomen van essentieel belang.

Een persoonlijkheid waarmee zij al in hun academische jaren uitblonken door ondernemingszin, zelfstandig denken en een brede maatschappelijke visie.

Zij bezitten het vermogen tot analyseren en het vinden van efficiënte oplossingen voor alle problemen die zich voordoen. Zij zijn bereid ook in het buitenland te werken en beschikken over teamvaardigheid, een flexibele geest, goede communicatieve eigenschappen en leidinggevende capaciteiten.

Het spreekt natuurlijk vanzelf dat wij zowel mannelijke als vrouwelijke kandidaten oproepen om te reageren.

Alle kansen

Bij Unilever functioneert elke manager in een team dat klein genoeg is om vaardigheden snel te onderkennen en persoonlijkheid en prestaties

adequaat te beoordelen. Direct vanaf de startfunctie kan de bedrijfseconoom rekenen op een zorgvuldige begeleiding van zijn loopbaan, hetzij bij de Interne Accountantsdienst, hetzij op de bedrijfseconomische of de marketing- en verkoopafdeling van een werkmaatschappij. Begeleiding vindt plaats door training-on-the-job, door cursussen en seminars, vooral gericht op de ontwikkeling van managementcapaciteiten, door een voortdurende dialoog over ambities, kansen en persoonlijke groei op korte en lange termijn.

Dit alles om de kans van slagen zo groot mogelijk te maken en de professionele en individuele ontplooiing de aandacht te geven die ze verdienen. Het tempo van functiewisselingen in de eerste jaren is hoog en het werk gevarieerd.

Belangstelling?

Indien u voldoet aan de hoge Unilever eisen, bestaan er ruime carrière-mogelijkheden. Heeft u interesse en beantwoordt u aan het geschetste profiel, dan willen wij graag met u kennismaken.

Richt uw sollicitatiebrief met curriculum vitae voor de financieel-economische sector aan de heer R. Staal en voor de marketing sector aan Ir. C.J. van der Graaf, Algemene Personeelzaken Nederland, Sectie Management Development, Nederlandse Unilever Bedrijven B.V., Museumpark 1, 3015 CB Rotterdam. Of bel: 010-644240 of 644256.

 Unilever.
'n Wereld van Mogelijkheden.

Raadsels

We waren het bijna vergeten, maar dit jaar is toch echt de twee-fasenstructuur binnen de economische studie van start gegaan. Voor de huidige (en toekomstige) eerstejaars is de opleiding sterk teruggebracht. Het kandidaats is bijvoorbeeld afgeschaft.

Om studenten in de korte resterende tijd nog genoeg bij te kunnen brengen, moest in elk studiejaar zoveel mogelijk stof gepropt worden. Voor de propedeuse betekende dit een overschakeling van semesters met 12 weken naar trimester met 10 weken. Oftewel vroeger 24 kollegeweken, nu maar liefst 30.

Wie zou deze immense studiedruk nog kunnen weerstaan? Zou niet al na twee kollegeweken de helft van de instroom eerstejaars zijn afgevallen?

Tijd in ieder geval om de slachtoffers van Pais zelf aan het woord te laten.

Dit gebeurde onlangs in een enquête ter evaluatie van het eerste propedeustrimester. De vraag die mij het meest interesseerde was hoeveel een 'gemiddelde' eerstejaars in de week kwijt is aan de studie. Maar gelukkig was deze vraag niet in de enquête opgenomen. Wel werd per vak gevraagd hoeveel uren de student effectief kwijt was, maar dat zegt natuurlijk nog heel weinig. Immers een student die 10 uur aan het ene vak kwijt is kan 1 uur maar ook 20 uur aan het andere vak besteden waardoor niet duidelijk is of de totale tijdsbesteding 11 dan wel 30 uur bedraagt.

Logischerwijs ontbraken ook de opkomst- en slagingspercentages voor de tentamens, zodat tevens dit gokken blijft. Jammer. Weer een nutteloze evaluatie. Gelukkig zijn er nog vuilnisbakken.

Nota nieuwe normen onderwijsbelasting

Vorige keer mocht ik u reeds berichten dat de raad een nieuw formatie-verdeelmodel heeft aangenomen. In dit model worden formatieplaatsen toegewezen aan de vakgroepen op basis van het aantal behaalde studiepunten. Dit aantal is weer afhankelijk van drie factoren; de omvang van de vakken, de hoeveelheid van de vakken die een vakgroep verzorgt, maar vooral de studentenbelangstelling voor de vakken. Een doktoraal klein vak dat 100 studenten trekt krijgt hierdoor 5 keer zo veel studiepunten als een zelfde vak dat 20 studenten trekt, terwijl op de klompen valt uit te rekenen dat de werkelijke tijdsbesteding van het eerstgenoemde vak veel minder dan 5 maal de tijdsbesteding van het laatste vak is. Op deze manier ontstaan er soms hele vreemde verhoudingen tussen de vakken. Wat maakt het echter uit zo lang er maar systeem in zit.

Inmiddels is uitgerekend wat de consequenties van dit nieuwe model zijn. (Overigens een prima volgorde: eerst besluit je een nieuw systeem toe te passen, daarna ga je je bezighouden met de consequenties ervan.) In een mooie nota met een roestbruin kaftje vinden we de berekeningen en cijfers. Opvallend is dat voor de verdeling van de totale formatie nu gebruik wordt gemaakt van taakstellingspercentages:

Een modale universitaire werknemer behoort 45% van zijn aanstelling aan onderwijs, 45% aan onderzoek en 10% aan bestuur en be-

heer te besteden. Wanneer er dus 100 formatieplaatsen te verdelen zijn, worden 45 plaatsen gemerkt voor onderwijs, het zelfde aantal voor onderzoek en 10 plaatsen voor bestuur en beheer. Is dat nu zo vreemd?

Nee, meneer de interviewer, vreemd is dat niet, in het verleden gebeurde het echter anders. Toen rekende men namelijk eerst via verschillende normen de onderwijsbelasting uit. Hiermee was het voor onderwijs benodigde aantal formatieplaatsen gegeven. De overgebleven formatieplaatsen werden vervolgens proportioneel over de vakgroepen verdeeld. Dit gedeelte was dan bestemd voor onderzoek en bestuur & beheer. Zo kon gebeuren dat van de 100 formatieplaatsen reeds 80 opgemaakt werden door onderwijs en slechts 20 plaatsen resteerden voor de overige taken. (Het voorbeeld is enigszins overdreven voor de duidelijkheid). Op papier was er dus te weinig tijd voor onderzoek en bestuur & beheer.

Konkreet houdt dit in dat in het nieuwe model ongeveer 24.000 uur minder aan onderwijs te besteden valt. Deze uren moeten door alle vakken opgebracht worden, waarbij door het nieuwe studiepuntenstelsel de vakken met lage studentenaantallen absoluut gezien meer bijdragen dan de vakken met grote studentenaantallen.

Wanneer ik me verder tot de uiteindelijk verdeling van formatie over de vakgroepen beperk valt op dat vakgroep IV ten opzichte van verleden jaar enorm in formatie gekelderd is. (vakgroep IV = Bedrijfsinformatica en accountancy)

Had deze vakgroep verleden jaar een grote onderbezetting, dit jaar is dat een grote overbezetting geworden.

Een overbezetting van een vakgroep heeft, overigens terecht, niet tot gevolg dat er onmiddellijk ontslagen zullen vallen. Nee, de uitwerking van deze rekenexercities is dat indien er bijvoorbeeld een vakature vrijkomt in een overbezette vakgroep, deze wordt herbezet in een onderbezette vakgroep. Hierdoor zullen de vakgroepen langzamerhand toegroeien naar hun ideale formatie. De snelheid van dit proces is dus afhankelijk van de grote van het natuurlijk verloop.

De crisis

Bezuinigingen, ze blijven maar komen. Doodziek worden we ermee gegooid. Ook onze fakulteit mag in de no-nonsense meedelen. En dat doen we natuurlijk graag. Eindelijk een efficiënt overheidsbeleid naar het hart van vele economen.

Allereerst kwam het eindrapport van de landelijke Taakverdelingscommissie uit. De geachte afgevaardigden uit de universitaire wereld hadden bedacht dat de economieopleiding even middelmatig kan draaien als er 4 miljoen minder in het personeelsbudget zou worden gestoken. Deze miljoenen moesten evenredig over de verschillende fakulteiten verdeeld worden, waarbij onze fakulteit, in een voorlopige proportionele verdeling, 8 ton mocht bijdragen.

Viel dat even tegen. Wij hadden eigenlijk op

meer gerekend. Mogen we dan toch niet 1 ton geven voor de heropbouw van Ons Vaderland?

Gelukkig onze gebeden worden gehoord. Deetman -redder van onze economie- komt op het podium. Vier miljoen is inderdaad wat weinig. Maar ach, weet je, ik was in het kader van de geografische spreiding enzo toch al van plan een economische fakulteit in Limburg op te zetten. Kunnen jullie die mooi betalen. Bam, nog 4 miljoen erboven op, nogmaals 8 ton voor economie Amsterdam. Ja Jezus nog aan toe, maar dat bedoelden we ook weer niet. Kan een mens tegenwoordig niet eens meer serieus een grapje maken? Moeten wij soms in ons eentje het Vaderland lopen redden?

Is er niet nog ergens een cursus Swahili die afgeschaft kan worden? Trouwens Skandinavistiek kan wat ons betreft ook wel uit de Randstad.

Kortom, niemand weet meer wat goed of slecht is voor dit land. Wij niet, de minister helemaal niet en van de vooraanstaande economen hoeft al helemaal niets meer verwacht te worden.

Misschien is het wel beter alle economische fakulteiten op te heffen.

Zijn we in één klap uit de crisis en kunnen wij tenminste een echt vak leren. Plasticfabrikant of vuilnisbakkenbouwer, dat zijn pas echte beroepen.

Rick le Roy

vervolg van pag. 11

1639 aa e.v. BW ook in deze gevallen gewoon van toepassing is.

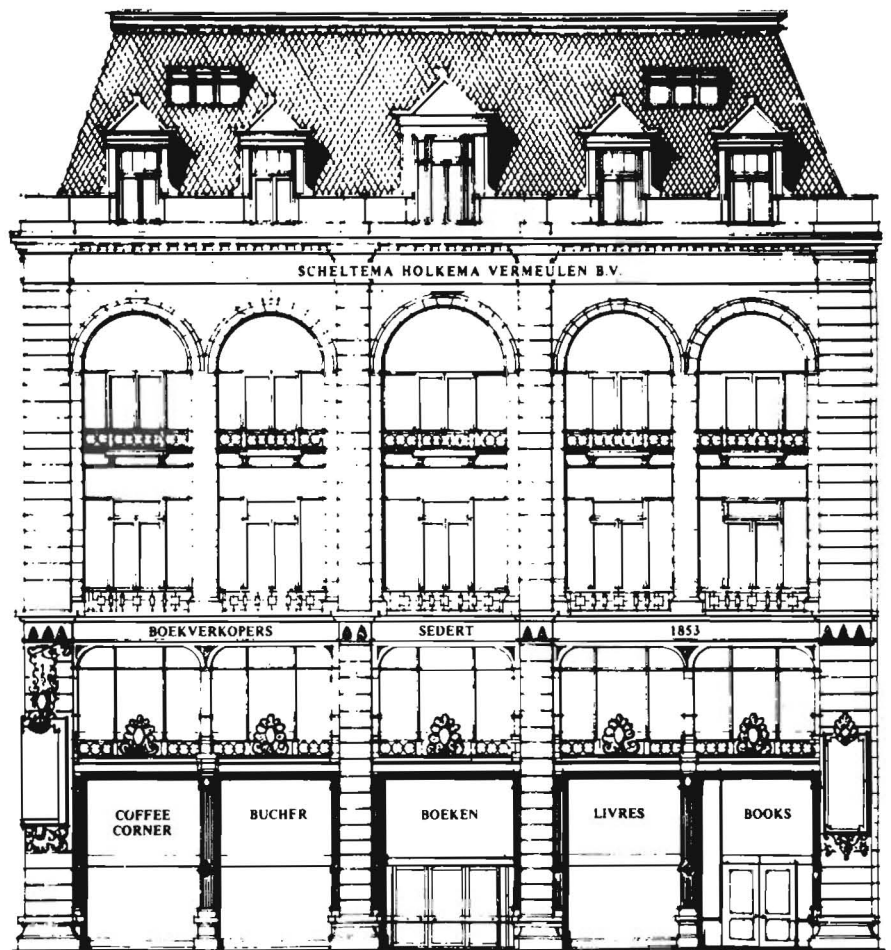
Binnenkort komt er echter aan alle onduidelijkheid rond art. 1639 aa e.v. BW een eind. Als minister Korthals Altes tenminste zijn plannen om de wet te verduidelijken doorgang kan laten vinden. Verduidelijken in de zin van expliciet vermelden dat art. 1639 aa e.v. bij faillissement en surséance van betaling niet van toepassing is, want tot die conclusie is hij op grond van argumenten verwijzen naar de richtlijn en uitspraken van de Europese Commissie gekomen. Het is nu wel te hopen dat de overige op handen zijnde maatregelen m.b.t. het tegengaan van faillissement niet lang uitblijven, daar anders, door het buiten toepassing verklaren van 1639 aa bij faillissement, een eenvoudige manier bestaat om personeel te lozen.

P. Bosch

SCHELTEMA HOLKEMA VERMEULEN B.V

**Een ruime keuze op het gebied van:
accountancy, financiering, automatisering, marketing.
organisatie, economie en geografie**

Polyeconomisch Zakboekje PBNA 1982	f 52,00
Planning als Onderneming WRR Rapport Staatsuitgeverij 1983	f 19,00
F. Hartog De Derde Generatie Na de opbouwers en de potverteeders de generatie die alles zelf weer moet doen. Elsevier 1983	f 24,50
A. Buitendam en J. A. P. van Hoof Organiseren op schaal. Verkenningen tussen groot en klein. Stenfert Kroese 1983	f 45,00
P. M. Kempen en H. B. Kips Organisatiediagnose en management audit Samsom 1983	f 37,50
L. J. H. van Spengler Crisislessen Van Holkema en Warendorf 1983	f 17,50
R. J. Barry Jones Perspectives on political economy Alternatives to the econ. of depression F. Pinter Publ. 1983	f 30,35
C. Freeman The Economics of Industrial Innovation 2nd Edition F. Pinter Publ.	f 70,85
N. Rosenberg Inside the black box: technology and econo- mics. Cambridge UP 1982	f 38,65
M. de Cecco Intern. economic adjustment, small countries and the european monetary system Basil Blackwell 1983	f 86,45
D. Shepherd, J. Turk and A. Silberston Microeconomic efficiency and Macroeconomic performance Philip Allan 1983	f 64,45
D. Greenaway International Trade Policy from tariffs to the new protectionism Macmillan 1983	f 33,80
M. Allingham Value MacMillan 1983	f 33,80
R. H. Tawney The Acquisitive Society Wheatshaf Books 1982	f 32,80
S. Bell and B. Kettell Foreign exchange Handbook Graham & Trotman 1983	f 103,75
H. Glennerster The future of the welfare State remaking social policy Heinemann 1983	f 32,80

scheltema holkema vermeulen bv
boekverkopers sedert 1853

spuï 10 1012 WZ amsterdam holland tel. 020-26 72 12